

Dokumentansvarig: Nina Ingvarsson, Gator och parker	Dokumentdatum: 2016-04-03
Godkänd av: Tekniska nämnden	Reviderad: 2023-10-25
Riktlinjer för bebyggelsenära skogar inom detaljplanelagd mark	

Omfattning och syfte

Riktlinjer för bebyggelsenära skogar gäller för kommunal mark som är detaljplanelagd som natur samt för kommunala naturreservat. Gator och parker ansvarar idag (2023) för sammanlagt 1000 ha detaljplanelagd natur. Utöver dessa förvaltar kommunen också ca 6750 ha produktionsskog som inte omfattas av dessa riktlinjer.

Riktlinjerna för bebyggelsenära skog är framtagna för att ge kännedom om vilka mål som styr skogen utveckling och vilka skötselmetoder som används för att uppnå målen.

Mål

Riktlinjerna utgår från Kommunfullmäktiges mål för tillväxt som är ekonomiskt, ekologiskt, socialt och kulturellt hållbar och svarar mot Sveriges nationellt antagna miljömål. De är en del i konkretiseringen av Umeå kommuns tillväxtmål och Gator och parkers verksamhetsplan.

Skötselprinciper

Varje bebyggelsenära skogsområde är unikt. Ålder, artsammansättning, naturvärden, täthet, stormfasthet, förekomster av forn- och kulturminnen, rekreativsmöjligheter samt önskemål från allmänheten varierar stort. Innan några skötselåtgärder vidtas, utreds eventuella effekter på platsens specifika förutsättningar. Avvägningar mellan olika intresseområden behöver alltid göras. Både motormanuella metoder och större skogsmaskiner kan komma att användas beroende på arbetets omfattning och karaktär.

Riktlinjer

Ekonomisk hållbarhet

- Skogar ska sparas och utvecklas som ett kostnadseffektivt komplement till anlagda parker och lekplatser och de aktiviteter som erbjuds där.
- Skogens reglerande ekosystemtjänster ska beaktas och främjas vid skötselinsatser
- Skogarna ska förvaltas utan krav på ekonomisk avkastning. Den avkastning som åtgärder kan medföra ska återföras i form nya skötselåtgärder

Därför är det viktigt: En bra skogsmiljö nära människors bostad erbjuder direkt tillgång till friluftsliv och rekreation som främjar lek, rörelserikedom och välbefinnande.

Skog bidrar till stadens motståndskraft mot klimatförändringar och robusthet vid extremväder genom att fördröja dagvatten, jämnar ut höga och låga temperaturer samt utgör vindskydd. Träd fungerar som ett filter som binder hälsofarliga luftföroreningar till sina blad. Om skogen sköts för virkesproduktion behöver den skötas för relativt ensartade bestånd och avverkas med jämna mellanrum, vilket påverkar ekologiska, sociala och kulturella värden negativt. I skog som sköts utan krav på ekonomisk avkastning kan träden tillåtas bli stora och mängden biomassa är mer konstant över tid.

Ekologisk hållbarhet

- Skogsskötseln ska bidra till varierade bestånd avseende artsammansättning, ålder och täthet.
- Vid skogsåtgärder ska död ved lämnas kvar i möjligaste mån.
- Skogsskötseln ska bidra till ett ekologiskt sammanhängande nätverk.
- Åtgärder förläggs utanför häckningsperioden för lokalt förekommande fåglar.

Därför är det viktigt: Olika arter har olika behov. Vissa rör sig över stora områden medan andra aldrig rör sig längre sträckor. Genom blandade skogsbestånd och sammanhängande grönstruktur skapas förutsättningar för olika arter att samexistera. Det gör skogens ekosystem mindre känsliga för störningar såsom brand eller storm. Stabila ekosystem kan motverka stora populationssvängningar av skadedjur eller andra djur. Den bebyggelsenära skogen är på grund av hög medelålder och förekomst av död ved, en viktig plats för många hotade arter.

Social hållbarhet

- Vid planering av skogsåtgärder ska skogens funktion som mötesplats beaktas. Sociala platser ska både skapas och bevaras.
- Träd som efter bedömning utgör en oacceptabel risk ska fällas.
- Naturmark nära cykelstråk, stigar samt vistelseplatser åtgärdas mer frekvent än omkringliggande skog.

Därför är det viktigt: En effekt av att Umeå till stor del växer genom förtätning är att fler använder skogen för sin rekreation. Skogen erbjuder ett komplement till parker och lekparkers utbud av aktiviteter och upplevelse av årstidsvariation. Skogen är en viktig källa för kontakt med vilda djur.

Kulturell hållbarhet

- Vid skogskötsel ska skogens historia och historiska användning beaktas och vägas in.
- Kulturlämningar ska tas om hand och stora träd ska sparas så långt det är möjligt.
- Områden med höga naturvärden ska skyddas och vid behov ges anpassad skötsel.

Därför är det viktigt: I en ung stad som Umeå med mycket ny bebyggelse och många nya bostadsområden är alla tecken på stabilitet och kontinuitet värdefulla. Gamla träd och uppvuxen skog kan ge känsla av hemmahörande och förankring. Väl fungerande skogar och biotoper möjliggör förståelse för ekologiska samband och system samt en aktiv och hållbar livsstil.

Övriga styrdokument

Närliggande riktlinjer och policydokument

Mark och exploaterings inriktningsmål för markreserv och skog

Grönstrukturplan

Parkprogram

Skötselplaner för Stadsliden, Grössjön, Nydala, Bölesholmarna och Strömbäck-Kont.

Lagar som styr skötseln av bebyggelsenära skog

Kulturminneslagen,

Samrådspunkten i 12 kap 6 § miljöbalken

Art- och habitatdirektivet

Jordabalken

Strandskyddsbestämmelserna,

EU-förordningen om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

De kommunala naturreservaten har också särskilt skydd enligt miljöbalken.